

43-54

BØRNS RETTIGHEDER

unicef

for alle verdens børn

Den 20. november 1989 vedtog FN Børnekonventionen. Børn var allerede omfattet af de generelle menneskerettigheder, men der var behov for særlige rettigheder for børn – *børnerettigheder*.

Mere end 190 lande har skrevet under, hvilket gør det til den konvention, som flest lande på verdensplan har tilsluttet sig.

Børnekonventionens artikler gælder ALLE børn uanset nationalitet, køn, social status, religion, kultur eller andet.

Børnekonventionen sikrer alle børns ret til:

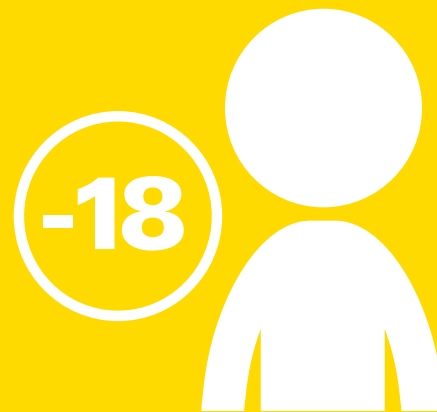
- At få opfyldt de grundlæggende rettigheder som for eksempel at få nok mad, sundhed og et sted at bo.
- At udvikle sig ved at gå i skole, ved leg og en god fritid.
- At blive beskyttet mod for eksempel krig, vold, misbrug og udnyttelse.

- At have medbestemmelse og indflydelse på de ting, der handler om barnet og ytringsfrihed.

I denne folder kan du læse artiklerne i Børnekonventionen.

Rigtig god fornøjelse!

Alle mennesker under 18 år
er børn.

**DEFINITIONEN PÅ
ET BARN**

Man må ikke diskriminere.
Det betyder, at alle børn har de her rettigheder. De gælder, uanset hvem børnene er, hvor de lever, hvilket sprog de taler, hvilken religion de har, hvad de tænker, hvordan de ser ud, om de er drenge eller piger, om de har et handicap, om de er rige eller fattige, hvem deres forældre eller familier er, eller hvad deres forældre eller familier tror på eller laver.

**MAN MÅ IKKE
DISKRIMINERE**

Når voksne tager beslutninger, skal de tænke over, hvordan deres beslutninger vil påvirke børn. Alle voksne skal gøre det, der er bedst for børn. Regeringen skal sikre, at mennesker, der har ansvar for at passe på børn, gør det på den måde, der er bedst for børn. Det gælder også børnehaver, fritidshjem, klubber, skoler og andre steder, hvor børn opholder sig.

**DET BEDSTE FOR
BARNET**

Regeringen skal gøre alt, hvad de kan, for at sikre, at alle børn i landet nyder godt af alle rettighederne i den her konvention.

4

**GØR RETTIGHEDER
TIL VIRKELIGHED**

Regeringen skal lade forældre og samfundet vejlede deres børn, så børnene kan bruge deres rettigheder bedst muligt, efterhånden som de bliver ældre. Jo større børn er, jo mindre vejledning har de brug for.

**FAMILIEN SKAL
VEJLEDE I TAKT MED
BØRNS UDVIKLING**

Alle børn har ret til at leve.
Regeringen skal sikre, at børn
overlever og udvikler sig så
godt som overhovedet muligt.

6

**LIV, OVERLEVELSE
OG UDVIKLING**

Børn skal registreres, når de er født, og de skal have et navn. Børn skal også have en nationalitet, altså høre hjemme i et land. Børn skal kende deres forældre og passes af dem, hvis det på nogen som helst måde er muligt.

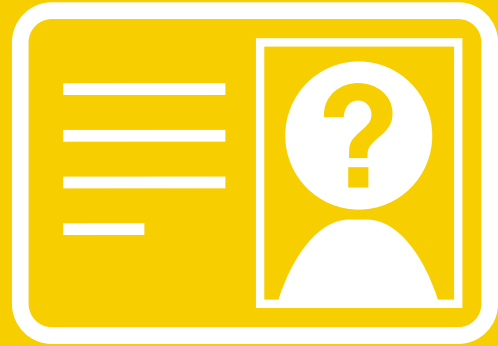

7

**NAVN OG
NATIONALITET**

Børn har ret til at have deres egen identitet. Det betyder, at myndighederne skal registrere, hvem et barn er, inklusive barnets navn, nationalitet og familie. Ingen kan tage nationaliteten fra børn. Hvis det alligevel sker, skal regeringen hjælpe børn med hurtigt at få deres identitet tilbage.

IDENTITET

Børn må ikke skilles fra deres forældre, med mindre forældrene ikke passer børnene ordentligt. Det er for eksempel, hvis en forældre gør et barn fortræd eller ikke passer godt nok på barnet. Hvis forældrene ikke bor sammen, har børnene lov at have kontakt med begge forældre. Det gælder dog ikke, hvis det kan skade barnet.

9

**HOLD FAMILIER
SAMMEN**

Hvis et barn bor i et andet land end dets forældre, skal regeringerne lade barnet og forældrene rejse, så de kan holde kontakten og være sammen.

10

**KONTAKT MED
FORÆLDRE PÅ
TVÆRS AF LANDE**

Regeringen skal forhindre børn i at blive taget ud af landet, hvis det er imod loven. Det er for eksempel, hvis barnet er blevet bortført af nogen eller tilbageholdt i udlandet af en forælder, uden at den anden forælder har givet lov.

BESKYTTELSE MOD KIDNAPNING

Børn har ret til frit at sige deres mening om emner, der er vigtige for dem. Voksne skal lytte og tage børn alvorligt.

12

**RESPEKT FOR
BØRNS MENING**

Børn har ret til at dele deres viden, tanker og følelser med andre ved at tale, tegne, skrive eller være kreativ på andre måder, med mindre det skader andre mennesker.

13

**DELING AF
VIDEN**

Børn har ret til at vælge deres egen måde at tænke på, deres egne meninger og religion, men det må ikke forhindre andre mennesker i at få opfyldt deres rettigheder. Forældre kan vejlede børn, så de lærer at bruge den her rettighed på en god måde, efterhånden som børnene bliver ældre.

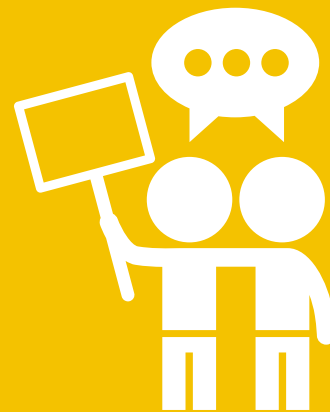

TANKE- OG RELIGIONSFRIHED

Børn kan deltage i eller starte klubber eller organisationer, og de kan mødes med andre, så længe det ikke skader andre mennesker.

15

**OPRETTE ELLER
DELTAGE I KLUBBER**

Alle børn har ret til privatliv.
Loven skal beskytte børns
privatliv, familie, hjem,
kommunikation og ry mod
alle angreb.

16

**BESKYTTELSE AF
PRIVATLIV**

Børn har ret til at få informationer fra internettet, radio, tv, aviser, bøger og andre kilder. Voksne bør sikre, at børn ikke får skadelig information. Regeringen bør opfordre medierne til at dele informationer fra mange forskellige kilder på måder, som alle børn kan forstå.

**ADGANG TIL
INFORMATION**

Forældre har det største ansvar for at opdrage et barn.

Hvis barnet ikke har nogen forældre, skal andre voksne tage ansvaret for at opdrage barnet. Den slags voksne kaldes for værger. Forældre og værger skal altid tænke over, hvad der er bedst for barnet. Regeringen skal hjælpe dem. Når et barn har begge sine forældre, er begge forældre ansvarlige for at opdrage barnet.

FORÆLDRENES ANSVAR

Regeringen skal beskytte børn mod vold, overgreb og omsorgssvigt begået af mennesker, der har med børnene at gøre.

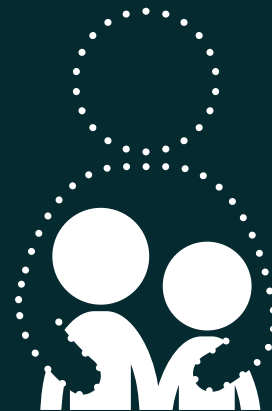

**BESKYTTELSE MOD
VOLD**

Andre voksne skal passe godt på børn, der ikke kan blive passet af deres egen familie. De andre voksne skal respektere barnets religion, kultur, sprog og andre dele af barnets liv.

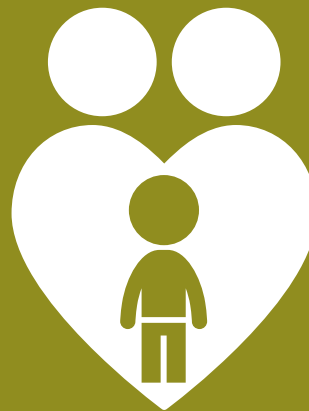
20

**BØRN UDEN
FAMILIER**

Når børn bliver adopteret, er det allervigtigste, at de voksne gør det, der er bedst for barnet. Et barn kan blive adopteret til et andet land. Det gælder for eksempel, hvis barnet ikke kan blive passet ordentligt af en anden familie i barnets eget land.

ADOPTIVBØRN

Nogle gange flygter børn til et andet land, hvis det ikke er sikkert at blive i deres eget land. I det nye land skal børnene have hjælp og beskyttelse og samme rettigheder som børn, der er født i det nye land.

**BØRN PÅ
FLUGT**

Alle børn med handicap skal have det bedst mulige liv i samfundet. Regeringen skal gøre sit bedste for at fjerne alle forhindringer, så børn med handicap kan blive uafhængige og deltage aktivt i deres samfund.

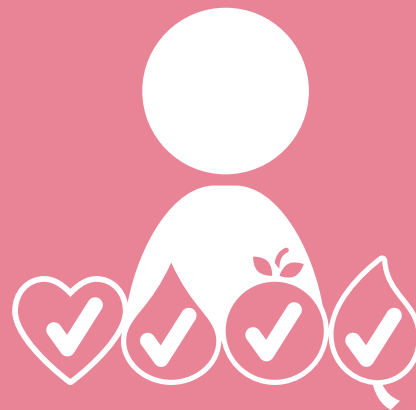
23

**BØRN MED
HANDICAP**

Børn har ret til den bedst mulige pleje og behandling, rent drikkevand, sund mad og et rent og sikkert miljø at leve i. Alle voksne og børn skal have information om, hvordan de kan holde sig sikre og sunde.

**SUNDHED, VAND,
MAD OG MILJØ**

Et barn, der er anbragt, bor ikke sammen med sine egne forældre. Et anbragt barn kan for eksempel bo hos en plejefamilie for at få omsorg og beskyttelse. Barnet kan også bo på et særligt hjem for børn for at få behandling. Et anbragt barn skal have sin situation undersøgt med jævne mellemrum for at se, om alt går godt, og om det stadig er det bedste sted at være for barnet.

**ANBRAGTE BØRNS
SAGER SKAL
REVURDERES**

Regeringen skal give penge eller anden støtte for at hjælpe børn fra fattige familier.

26

**SOCIAL OG
ØKONOMISK HJÆLP**

Børn har ret til mad, tøj og et sikkert sted at bo, så de kan udvikle sig bedst muligt. Regeringen skal hjælpe familier og børn, som ikke har råd til det.

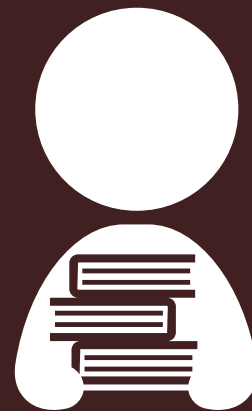
27

**MAD, TØJ OG
ET SIKKERT HJEM**

Alle børn har ret til uddannelse. Folkeskolen skal være gratis. Alle børn skal have adgang til ungdomsuddannelser og videregående uddannelser. Børn skal tilskyndes til at få så meget uddannelse som overhovedet muligt. Skolerne skal undervise med respekt for børns rettigheder og uden at bruge vold.

**ADGANG TIL
UDDANNELSE**

Uddannelse skal hjælpe børn med helt at udvikle deres personligheder, talenter og evner. Uddannelse skal lære dem at forstå deres egne rettigheder og at respektere andre menneskers rettigheder, kulturer og forskelligheder. Uddannelse skal hjælpe børn med at leve fredeligt og beskytte miljøet.

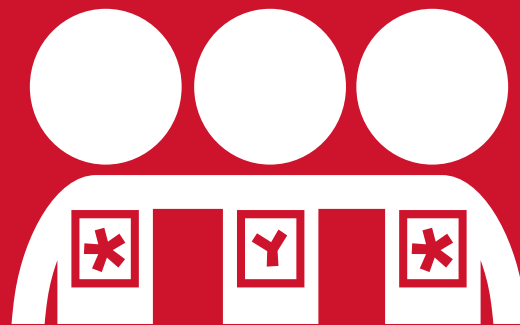

FORMÅL MED UDDANNELSE

Børn har ret til at bruge deres eget sprog, kultur og religion. Det gælder også, selvom de fleste andre i det land, hvor børnene bor, har et andet sprog, kultur og religion.

30

**KULTUR, SPROG
OG RELIGION**

Alle børn har ret til at hvile sig,
til fritid, til at lege og deltage i
kulturelle og kreative aktiviteter.

31

**HVILE, LEG, KULTUR,
KUNST**

Børn har ret til at blive beskyttet mod at lave arbejde, der er farligt eller går ud over deres uddannelse, sundhed eller udvikling. Hvis børn arbejder, har de ret til at være trygge og få rimelig betaling.

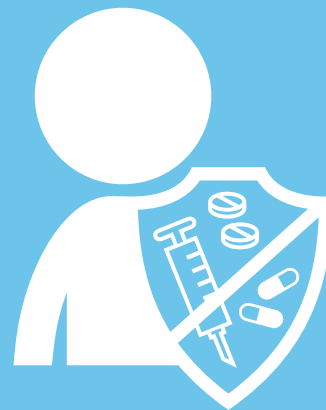
32

**BESKYTTELSE MOD
SKADELIGT ARBEJDE**

Regeringen skal beskytte børn mod at tage, lave, bære eller sælge farlige stoffer.

**BESKYTTELSE MOD
FARLIGE STOFFER**

Regeringen skal beskytte børn mod seksuel udnyttelse og seksuelle overgreb. Børn skal beskyttes mod at blive tvunget til at have sex for penge og mod at være med på seksuelle billeder eller film.

**BESKYTTELSE
MOD SEKSUELLE
OVERGREB**

Regeringen skal sikre, at børn ikke bliver bortført eller solgt eller taget med til andre lande eller steder for at blive udnyttet.

35

**BEKÆMPELSE AF
SALG AF OG HANDEL
MED BØRN**

36

Børn har ret til at blive beskyttet mod alle slags udnyttelse, selv hvis det ikke er nævnt i den her konvention.

**BESKYTTELSE MOD
UDNYTTELSE**

Børn, der er anklaget for at have brudt loven, må ikke blive dømt til døden, udsættes for smerte, grusom behandling eller være i fængsel med voksne. Fængsel skal altid være den sidste udvej og kun i kortest mulig tid.

Børn, der er i fængsel, skal have hjælp af en ekspert i loven og mulighed for at være i kontakt med deres familie.

37

BØRN I FÆNGSEL

38

Børn har ret til at blive beskyttet, når der er krig. Ingen børn under 15 år må blive soldat eller deltage i krig.

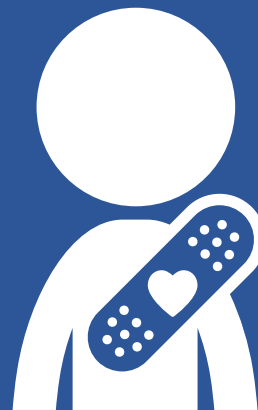

**BESKYTTELSE
UNDER KRIG**

Børn har ret til at få hjælp til at få deres sundhed og værdighed tilbage, hvis de bliver gjort fortræd, er omsorgssvigtede, bliver behandlet dårligt eller er udsat for krig.

39

**PLEJE, BEHANDLING
OG HJÆLP TIL AT
KOMME HJEM IGEN**

Børn, der er anklaget for at bryde loven, har ret til at få hjælp af en ekspert i loven. Børn skal også behandles retfærdigt. Børnene skal kunne få mange forskellige slags hjælp til at blive gode borgere. Fængsel skal være den absolut sidste mulighed.

40

**BØRN DER BRYDER
LOVEN**

Hvis et lands love beskytter børns rettigheder bedre end den her konvention, skal man bruge landets love.

41

**DEN BEDSTE LOV
FOR BØRN GÆLDER**

Regeringen skal sørge for at fortælle børn og voksne om den her konvention, så alle kender til børns rettigheder.

42

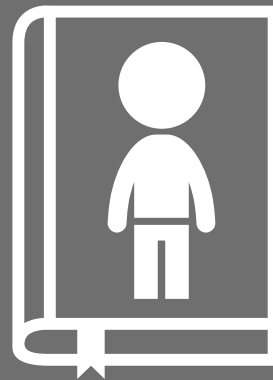

**ALLE SKAL
KENDE BØRNS
RETTIGHEDER**

Artikel 45 til 54 forklarer, hvordan regeringer, FN og UNICEF, organisationer og foreninger og andre arbejder på at sikre, at alle børn får opfyldt deres rettigheder.

43-54

**SÅDAN VIRKER
KONVENTIONEN**

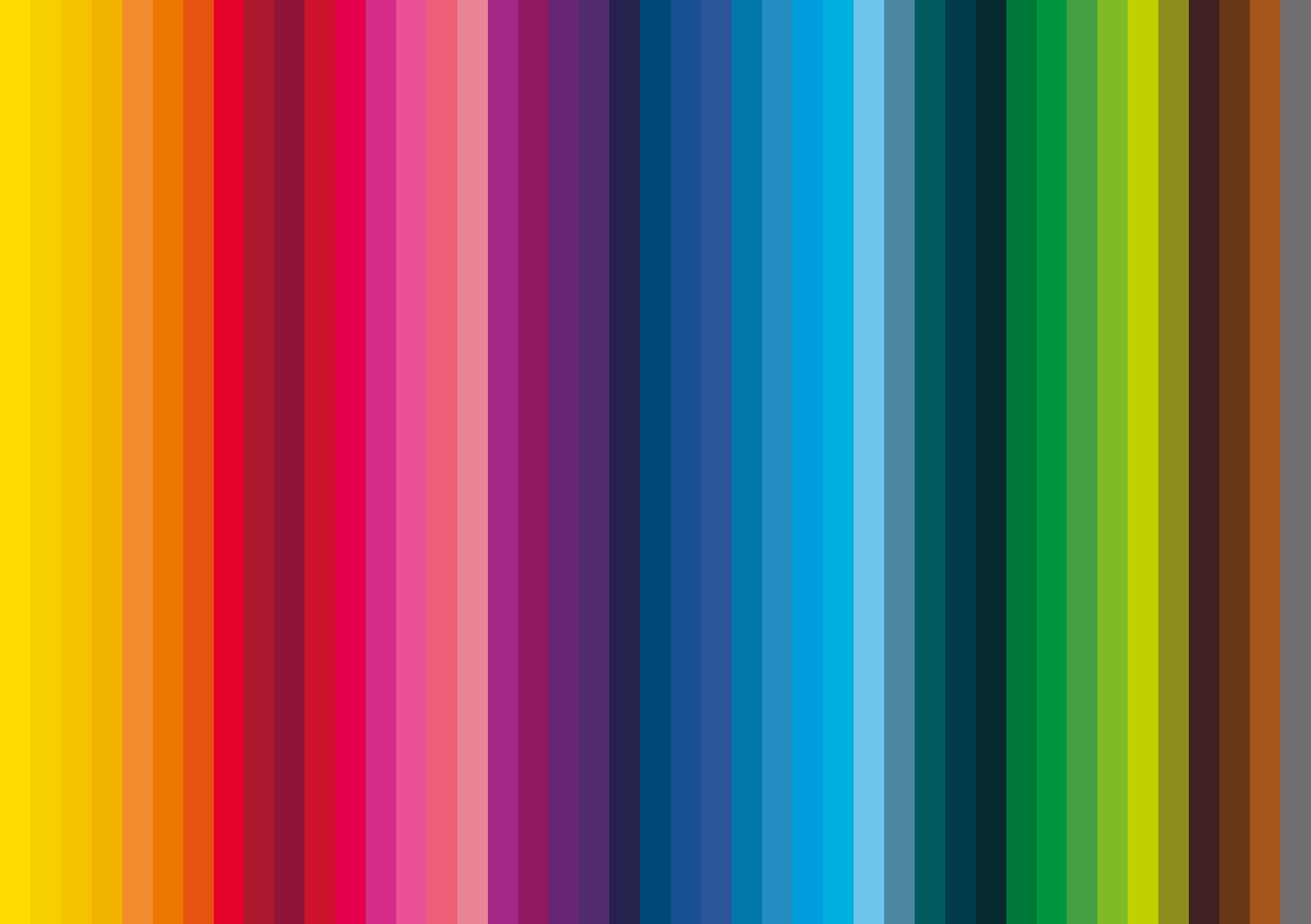
Børnekonventionen er hjørne-
stenen i UNICEFs arbejde, og
som FNs børneorganisation er
det UNICEFs opgave at kæmpe
for, at konventionen bliver
efterlevet.

Det gør vi blandt andet ved at
fortælle om Børnekonventionen
til børnene selv, så de ved, at de
har rettigheder både i Danmark
og i verden. Det gør vi fx gennem
undervisningsmaterialer som
denne folder.

Vi håber, du vil bruge den til at
dele viden om børns rettigheder.

↗
Læs mere om Børnekonventionen
på unicef.dk

for alle verdens børn